

žarek dobrote

5/XI
maj
2013

glasilo slovenske karitas

Karitas

TEMA MESECA

3 ••• Dobrodelnost in prostovoljstvo je naše poslanstvo
V OBMOČJU SOČUTJA

4 ••• Sočutni v brezmejni ljubezni – ne dušimo genialnosti
posameznika

V LUČI STROKOVNOSTI

5 ••• Obisk na domu

TO MORAMO VEDETI

7 ••• Demenca – bolezen sodobne družbe

8 ••• Požrtvovalnost

KOPER

10 ••• Dan odprtih vrat Materinskega doma Solkan

11 ••• Romanje na Moravsko in Češko

LJUBLJANA

12 ••• 4. arhidiakoniat v Rovtah – srečanje tajnikov in
sodelavcev ŽK

13 ••• Nakup in izposoja bolniških pripomočkov v ŽK Rovte

13 ••• Postna akcija »Apostoli dobrote«

14 ••• Postna akcija v župniji Vrhnika »Podarimo cvet«

14 ••• Škofijska karitas Ljubljana v letu 2012

MURSKA SOBOTA

16 ••• Paliativna oskrba bolnika

NOVO MESTO

17 ••• Iz svojih del ti pokažem vero

18 ••• Termini letovanj 2013

19 ••• Mladi za čistejšo okolje in večjo strpnost v Srbiji

21 ••• Slovenski politiki o problematiki podnebnih
sprememb v Afriki

NAPOVEDNIK

ŠKOFIJSKA KARITAS CELJE

10. 5. Romanje Župnijskih karitas na Svete gore
in Bizeljsko

ŠKOFIJSKA KARITAS KOPER

6. 5. Srečanje Karitas vipavske dekanije
in Postojnske DK
14. 5. Srečanje DK Idrinja Cerkno in Tolminske OK
Druženje generacij Ilirska Bistrica
18. 5. Seminar za svetovanje Kobarid
19. 5. Srečanje za bolnike in ostarele Kraške DK, Vreme
23. 5. Tajništvo DK Ilirska Bistrica in Tajništvo
Škofijske karitas Koper
28. 5. Srečanje Goriške OK
30. 5. Srečanje z invalidi DK Ilirska Bistrica, Brce
1. 6. Romarski dan ŠK, gostitelj DK Ilirska Bistrica

VSAKA POMLAD JE NOVA PRILOŽNOST

Mojca Urh

Pred nami so sončni pomladni meseci. Čas, ki je poln novega življenja in novih priložnosti. Pred učen-
ci, dijaki in študenti pa je čas testov, zaključevanja,
matura, izpiti ... Vsak ima polne roke dela, učenja, da
bo kar najbolj uspešen. Pogosto pa se na »pridne«
študente obračajo učenci in dijaki z učnimi težavami
ter prosijo za dodatno učno pomoč. Težko je znan-
cu reči ne. Odrečeš se svojemu prostemu času in uri-
co, dve, tri nameniš učenju posameznega predmeta
tega otroka. Včasih si čas lažje vzameš, drugič pa
zaradi tega žrtvuješ svoj čas s prijatelji. Ni ti vseeno
zanj, želiš, da bi tudi ta otrok imel brezskrbne počitni-
ce. To in še nekaj podobnih zgodb sem slišala včeraj
med pogovori z mladimi, ki veliko svojega časa opravl-
jajo prostovoljno delo.

Podobna je zgodba mlade ženske, ki dnevno
obiskuje in skrbi za starejšo gospo. Zanj pripravi
obroke, se z njo nasmeje, jo posluša, pomaga pri
vsakodnevnih opravilih ... Čas, ko bi lahko izdelovala
različne izdelke in nekaj zaslužila, raje nameni za so-
človeka.

Vse to je požrtvovalnost za sočloveka in ob teh
zgodbah je plačilo za podarjene urice le iskrena bese-
da HVALA in nasmeh na obrazu.

V besedah velikokrat izražamo solidarnost z mno-
gimi mladimi z učnimi težavami, brezposelnimi, osa-
mljenimi, morda žalujočimi ali drugače prizadetimi,
sami pa mirno živimo dalje. Morda včasih še damo
kakšen dar, vendar ali ob tem tudi kaj spremenimo
v svojem življenju? Si znamo vzeti čas za sočloveka,
prijatelja ali znanca? Da bi v teh pomladnih dneh znali
reči »mar mi je zanj/zanjo« in svoj prosti čas preživeti
z ljudmi – otroki, mladimi, starejšimi ... Drug druge-
mu delimo tisto, kar zmoremo in znamo. Vsak izmed
nas je dragocen. Pri našem delu pa naj nas spremlja
misel bl. Matere Terezije: »To, kar delamo, je le kaplja
v morje. Toda če tega ne bi storili, bi bila v oceanu
kaplja manj.«

• FOTO NASLOVNA STRAN Rok Mubi in ZADNJA STRAN Urška Kelvišar •

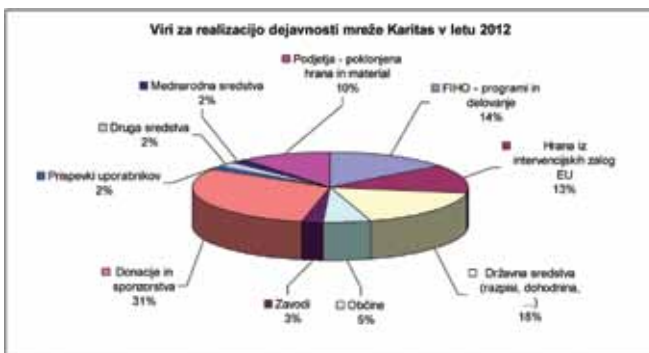
tema meseca

DOBRODELNOST IN PROSTOVOLSTVO JE NAŠE POSŁANSTVO

Imre Jerebic

Pred nekaj dnevi je Fakulteta za socialno delo organizirala okroglo mizo z naslovom **Dobrodelnost in socialna država**. Tudi Slovenska karitas je bila povabljenjena k sodelovanju. Med izvajalci okrogle mize je bil tudi znan profesor, ki je med drugim dejal: »Ne verjamem v dobrodelne organizacije, saj sem npr. na Šrilanki doživel, da se velike svetovne dobrodelne organizacije do 70 % denarja uporabljajo zase, 30 % pa je večkrat šlo v neprave roke.« Dodal je še, da sicer ne ve, kako deluje Karitas ali Zveza prijateljev mladine doma, ni pa bilo vse pošteno pri Rdečem križu, Unicefu ... Velika klofuta dobrodelnosti, zato nisem mogel biti tiho, kajti **dobrodelnost je del nas, del našega poslanstva, del življenja Cerkve. Naša dobrodelnost je neprecenljiv dar naši družbi za uboge.**

Druga velika klofuta je bilo razmišljanje gospoda profesorja: »Ne vem, če vaši prostovoljci najprej delajo zase, za svoje uveljavljanje, za svoje dobro ime, in potem za druge.« Odmev mlade študentke je bil, da prostovoljci kradejo delovna mesta in povečujejo brezposelnost. Zasukal sem pogovor v drugo smer in dodal: **»Dobrodelnost po prostovoljcih gradi socialno državo, ker aktivno stopa v sodelovanje z javnimi službami, drugimi dobrodelnimi organizacijami, ko s skupnimi močmi pomagajo.«** Marsikje z roko v roki znamo reševati velike stiske in nuditi tako imenovano prvo pomoč ob nesrečah, stiskah ali celovito pomagati ženskam v stiskah, odvisnikom od trdih drog, brezdomcem, osebam brez zdravstvenega zavarovanja, družinam ...

Z veseljem smo prisluhnili letnim poročilom Škofijskih karitas, Župnijskim karitas v začetku leta, in zato tudi objavljamo zbrane podatke:

PROGRAMI POMOČI V LETU 2012 na nivoju Slovenske, Škofijskih in Župnijskih karitas ter zavodov Karitas

V letu 2012 je v Sloveniji v okviru mreže Karitas delovala krovna organizacija Slovenska karitas, šest Škofijskih karitas, 444 Župnijskih karitas in dva zavoda, ki izvajata socialnovarstvene programe na področju pomoči ženskam v stiski in pomoči odvisnikom. V Karitas je v letu 2012 delovalo 9.413 prostovoljcev, ki so skupaj opravili 481.726 ur prostovoljnega dela.

V letu 2012 smo z zbranimi sredstvi z materialno pomočjo skupaj pomagali 126.440 ljudem v stiski po vseh slovenskih krajih.

Materialno pomoč je tako v rednih programih pomoči prejelo:

- **114.723 družin in družinskih članov,**
- **9.736 starejših,**
- **931 migrantov in**
- **1.050 brezdomcev.**

Dodatno je materialno pomoč ob lanskoletnih poplavah prejelo še 4171 oseb. V različne oblike družabnosti in druženja je bilo vključenih več kot 50.110 starejših.

Karitas je glavnino materialne pomoči družinam, otrokom in starejšim razdelila v hrani, obleki, higienskih pripomočkih, v obliki plačila najnujnejših položnic in v obliki šolskih potrebščin. V sklopu materialne pomoči je bilo razdeljenih 3.317 ton hrane, 17.261 oseb je prejelo pomoč v obliki plačila položnic in 11.283 otrok je prejelo šolske potrebščine v obliki paketa ali bona za delovne zvezke. Otroci pa so bili deležni tudi obdarovanj ob praznikih in učne pomoči. V letovanju družin, otrok in starejših v Portorožu je bilo vključenih 813 oseb.

Poleg splošno dobrodelnih programov organizacije Karitas izvajajo tudi socialnovarstvene programe na področju pomoči odvisnikom, materinskih domov, brezdomcev, ambulant za osebe brez zavarovanja in pomoči žrtvam trgovine z ljudmi. Tako je v materinskih domovih v lanskem letu bivalo 176 žensk in otrok, v sprejemnih in terapevtskih centrih ter v komunah je bilo vključenih 179 odvisnikov, ambulanto za osebe brez zdravstvenega zavarovanja pa je obiskalo 1.050 oseb. Prav tako je Karitas pomagala žrtvam trgovine z ljudmi.

Zaposleni v Karitas

V škofijskih Karitas, zavodih in na Slovenski karitas je bilo v letu 2012 na področju splošne dobrodelnosti, v programih in splošnem delovanju redno zaposlenih 20 oseb in 17 oseb preko javnih del. Tovrstne stroške dela večinsko pokrivajo Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij in Zavodi v sklopu programov aktivnega zaposlovanja.

Na področju socialnovarstvenih programov pomoči odvisnikom, ženskam v stiski, brezdomcem, osebam brez zdravstvenega zavarovanja in žrtvam trgovine z ljudmi, kjer stroške dela večinsko financira Ministrstvo za delo družino in socialne zadeve, je delovalo 49 redno zaposlenih in 15 preko javnih del.

Trije zaposleni, večinsko financirani iz mednarodnih sredstev, pa so delovali na področju mednarodne humanitarne in razvojne pomoči Slovenske karitas ter v sklopu projektov globalnega učenja, ki jih financira EU.

VIRI za realizacijo odhodkov mreže Karitas v letu 2012

Največji vir za realizacijo odhodkov so v letu 2012 predstavljali donatorji z 31 %, sledijo državna sredstva (razpisi, dohodnina ...) z 18 %, nato FIHO s 14 %, za njim hrana iz intervencijskih zalog EU v višini 13 % in v 10 % podjetja s podarjeno hrano. Preostala sredstva so prispevali drugi manjši finan-

Foto: Irena Lampe Slenc

v območju sočutja

SOČUTJE V SPREJEMAJOČI LJUBEZNI

V. del:

NE DUŠIMO GENIALNOSTI POSAMEZNIKA

p. Karel Gržan

V najbolj razgretem obdobju šolskega leta bi želel z vami razmišljati o genijih našega časa. Ne mislim na Einsteina in njemu podobne znanstvenike. Razmišljam o tisti genialnosti, ki je v slehernem izmed nas in je dar za nas in za širšo skupnost, če nas v njej prepoznajo in ovrednotijo. Seveda ne gre samo za genialnost, ki je v korist ekonomskim interesom, pač pa za vse vrste osebnih odličnosti (na duhovnem, čustvenem, estetskem, tehničnem ... področju).

Žal prepogosto srečujem pohojene osebnosti. **Vsak izmed nas pride na ta svet kot genij na svojem področju**, potem pa ... toliko potlačenih v splošnost nekega časa! Toliko podatkov je treba osvojiti, toliko informacij, ki niso podane le kot potrebna spoznavna izhodišča za nujno preraščanje dosedanjih znanj, pač pa imajo svoj cilj v sebi. Neredko je edino merilo pametnosti v papagajski ponavljavščini. Ponavljanje za dobro utirjenost v služenju takšnim in drugačnim interesom. Prava dragocenost so pedagogi, ki niso sistemsko, pač pa personalistično – osebnostno »pametni«, duhovniki, učitelji ... z občutkom za izvirnost posameznika, ki ob nujnih osnovnih podatkih išče in razmišlja na svoj način in tako odpira nove smeri razumevanja. Pri tem se pogosto pokaže, da je napaka – nemoč v ustaljenem načinu spoznavanja nujni pogoj, ki omogoči nove uvide pri razumevanju življenja. Dokler teče vse gladko in utečeno, ni novosti, ni napredka; ko se pojavi ovira, se z njo ponudi priložnost za preskok – takrat je za evolucijo ugoden čas preraščanja: odkrita je nova pot.

Tisti, ki vedno vse razumejo, so odlični na ustaljenih poteh razmišljanja – recimo jim kar odlični ponavljachi. Geniji niso nikoli vsega razumeli in znotraj svojega področja nadarjenosti so imeli tudi velike težave: niso zmogli misliti kot misli večina. Toda prav ta njihova nemoč je postala priložnost za napredek – tam je lahko evolucija naredila miselni preskok, tam se je lahko spoznanje dvignilo na novo raven. Danes vedno bolj poudarjamo, da bo v slepi ulici naše civilizacije treba »misliti drugače«. In da bo to mogoče, moramo ovrednotiti »napako« v ustaljenem načinu razmišljanja kot upanje, prilo-

Foto: Peter Tomažič

žnost, tudi kot nujnost za napredek – za genialnost. Kako dragoceno je, če znamo pedagogi določeno nemoč učenca prepoznati tudi kot priložnost za nov, drugačen način razmišljanja. Bilo bi nespametno, če bi dušili genije in potrjevali le odlične ponavljajče, če že ne kar povprečneže, katerih prednost je le v tem, da si nekaj lažje zapomnijo. **Naš čas išče genije, potrebuje ljudi, ki ne zmorejo misliti samo po utirjenih poteh in so zato priložnost, da nas izpeljejo iz utečenih miselnih shem v nove – bolj (od)rešujoče vidike življenja.** Takšni so bili preroki preteklosti in takšne Božje vizionarje potrebuje tudi naš čas.

Razložil vam bom na svojem primeru, kako je napaka nujnost za dvig iz povprečnosti: Kot veste, sem teolog, vendar pa sem svoj študij nadaljeval in ga »zapečatil« kot doktor znanosti na področju slovenistike. A prav pri slovenščini sem imel največ težav: zaradi slovenščine bi me v prvem razredu osnovne šole skoraj poslali na »posebno šolo« in v začetnem letniku srednje šole sem imel prav pri slovenščini v prvi konferenci čisti cvek.

Matematika vsekakor ni moje področje, a sem se prebijal skozi s trojkico; edino negativno oceno v celi izobraževalni karieri sem imel pri slovenščini, »kjer sem doma«. Bogu se zahvaljujem, da me zaradi tega niso po vseh pedagoških predpisih zrušili v moji zgodbi življenja. Samo zaradi »sivih lis« je namreč lahko moja misel poiskala novo pot – postala je lahko spoznavna novost – nov uvid, nova priložnost za naš čas in prostor.

»Resničnim genijem najbolj zagrizeno nasprotujejo povprečneži!« (gorje, če so za povrh še za-

frustrirani) in: »Edina stvar, ki me ovira pri mojih odkritjih, je izobrazba,« je govoril Einstein, ki je kot srednješolec prekinil šolanje, ker »usposobljeni pedagogi« niso bili sposobni uvida v njegovo (p) osebno genialno in so ga dušili v enciklopedično splošnost! In potem je vse svoje življenje poudarjal, kako slabo je, »kadar si šola pomaga z metodami nasilja in umetne avtoritete. S tem se krha odkritosrčnost učencev in njihovo zaupanje vase. Te metode ustvarjajo podložne ljudi,« predvsem pa dušijo osebni spoznavni in nasploh vsakršen pozitivni napredek.

To, kar bi si želel v svojem otroštvu, je sporočilo najbližjih, predvsem tistih, ki so me učili, da je normalno, da tudi nisem, in da sem prav v realnosti (ne idealnosti!) svoje osebe vreden in kot poseben pomemben. In želel bi si, da me v moji nemoči ne bi puščali tako zelo samega, da bi se mi kot sočutni pridružili tudi v razkritju svoje resničnosti. Tako bi ne bil tako zelo sam v zgodbi svojega življenja, v kateri se, sredi navidezno popolnih in idealnih, težko sprejemaš, čeprav nekje v sebi zaznavaš, da so tudi »popolni« zelo sami in da v svoji navideznosti niso resnični.

Verjamem, da bo kmalu prišel čas, ko se bomo učili drugače, predvsem zato, ker bomo učitelji postali ponovno učenci Življenja – in v Njegovem razkošju bomo spoznavali neizmerne horizonte, ki jim ne prideš nikoli do konca. Le če prisluhneš bližnjemu v njegovi osebni resničnosti, se mu lahko približuješ – kajti v sprejemanju drugačnosti lahko preraščamo svoje omejenosti in se približujemo Resnici sami. »Le bratje in sestre ste,« nam pravi Jezus. In učenci Življenja! •

v luči strokovnosti

OBISKI NA DOMU

Helena Zevnik Rozman

»Videti stisko in odgovoriti nanjo« je bilo geslo na letaku nemške Karitas, ki sem ga dobila konec devetdesetih, ko sem se srečala z delom Karitas. Ta misel jasno nakazuje, da sodelavci Karitas ne smemo le čakati, da nas ljudje v stiski poiščejo in obišejo v naših prostorih, ampak moramo tudi sami raziskovati, videti stisko in narediti korak do ljudi. S takim pristopom do dela v Karitas se prav hitro srečamo tudi z obiskom na domu.

Morda bo kdo rekel, saj to ni nič posebnega, pogovor moram tako ali tako enako voditi, kot če bi bila v naši pisarni, in zato ni nobene razlike. To je sicer res, pa vseeno ni vse enako in za marsikoga je

to kar težek korak. Pred časom mi je voditeljica ene izmed župnijskih Karitas rekla, da ji ni težko delati ničesar, le na obiske po domovih ljudi nikakor ne more hoditi in ima odpor do tega. Da, včasih je resnično težko potrkati na sosedova vrata, predvsem ker kar naenkrat nismo več v svojih varnih prostorih, ki nam dajejo moč in stabilnost.

Seveda se obiski na domu razlikujejo glede na namen obiska, in so zato nekateri bolj prijetni kot drugi. Vsi ob pomenu obiska na domu prav gotovo najprej pomislimo na obiskovanje naših starejših, bolnih in invalidov na njihovih domovih. Izkušenj takih obiskov imamo največ. Namen ostalih obiskov pa je lahko različen. Morda bomo šli na teren ob naravni ali kakšni drugi nesreči in skupaj s strokovnjaki ocenili škodo ter naredili načrt pomoči. Morda bomo sodelovali pri urejanju hiše oziroma stanovanja in bomo takrat večkrat obiskali družino. Lahko bomo odpeljali pomoč v hrani ali kakšni drugi obliki, ker je ne morejo priti sami iskat. Ali pa bomo opravili svetovanje oziroma prvi pogovor o možnostih pomoči kar na terenu, namesto v naših prostorih. Lahko pa bo naš obisk namenjen ponudbi naše pomoči, ker smo opazili stisko, družina ali posameznik pa nekako ne najde poguma za korak do nas. Razlogov je, kot vidimo, zelo veliko, vsak obisk pa je lahko zelo različen in vedno poteka nekoliko drugače, tudi če isto družino ali posameznika obiščemo večkrat.

Obiski na terenu nam lahko pomagajo pri oceni potreb ljudi. Naj ob tem povem lastno izkušnjo dela v župnijski Karitas, kjer smo prva leta vse uporabnike pomoči predhodno obiskali na domu. Tak način dela nam je sicer vzel kar veliko časa in energije, ker smo se morali na obisk pripraviti, hkrati pa smo nekako lažje ocenili potrebo po pomoči, vzpostavili bolj osebni odnos in včasih marsikaj rešili že preko pogovora. Zaradi te pozitivne izkušnje priporočam tudi kakšen obisk na domu, predvsem kjer se nam pojavljajo dvomi o upravičenosti pomoči ali pa ocenjujemo, da ljudje težko najdejo pot do nas.

Kot sem že omenila, se obiski med seboj zelo razlikujejo. Vsem obiskom na domu pa je skupna ena lastnost, ki se je moramo vedno zavedati: **da smo gostje v družini, kamor smo prišli na obisk.** Morda se bo ob tej misli kdo nasmehnil, saj je več kot očitno, da smo gostje, pa vendar ni vse tako samo po sebi umevno. Če malo pomislimo, kaj si mi želimo, kako naj bi se obnašali naši gostje, potem lažje razumemo, kako se moramo obnašati, kadar smo mi gostje. Naj za začetek navedem dva primera:

Če nas obišče kakšen poseben gost, na katerega želimo napraviti vtis, si prav gotovo želimo, da je ta **obisk napovedan.** Tako lahko uredimo naše

Foto: Arhiv Slovenske karitas

stanovanje in se na obisk pripravimo. Podobno se počutijo naši uporabniki, ki se prav gotovo počutijo nelagodno, če jih presenetimo nepripravljene. Ljudem je lahko potem zelo nerodno, že tako ali tako pa so v vlogi nekoga, ki prosi, ki se ga ocenjuje in podobno. Na tak način nas lahko dojamemo kot komisijo, in ne kot sočloveka, ki jim podaja roko. Ljudje so v zadregi, in namesto da bi se enakovredno pogovarjali, se neprestano opravičujejo za nered in podobno.

Kadar koga gostimo, smo tudi radi **gostoljubni** in kaj postrežemo. Nadvse smo veseli, če gostje poskusijo, kar smo ponudili, ker to pomeni, da se med nami počutijo domače. Ta lepa lastnost ne izgine pri ljudeh, ki so v materialni ali kakšni drugačni stiski. Tudi ljudje, ki nimajo veliko materialnih sredstev in težko živijo, radi postrežejo svojim obiskom, ker jim to dviga samospoštovanje. Torej **ne smemo biti negativni do tega in odkloniti njihove gostoljubnosti.** Pogosto smo namreč na takih obiskih nekoliko vzvišeni in ne želimo poskusiti ničesar, češ, saj že tako težko živite, kaj sedaj še nas stresete, ki imamo doma dovolj. Tega sicer ne povemo na glas, vendar ljudje lahko tako doživijo. Včasih nas do tega, da odklonimo postrežbo, nekako vodi slaba higiena, v kateri živijo naši uporabniki. Tudi v takih primerih je včasih dobro, da morda vseeno naredimo korak in sprejmemo nekaj od naših gostiteljev. Naj ob tem navedem svojo izkušnjo, ko sem bila še zaposlena v patronažni službi in sem preko tega, da sem v popolnoma nemogočih higienskih razmerah iz rok starejše gospe sprejela kozarec soka, odprla pot zaupanja med nama. Pred tem je bila namreč odklonilna do vsake pomoči in nasveta.

Naj bo v današnjem razmišljanju o obiskih na domu dovolj, več bomo spregovorili v naslednji številki. Povabljeni pa, da sami razmišljate o tem, kaj bi si vi želeli, če bi vas v različnih situacijah obiskali gostje. Morda boste našli še kakšen pomemben podatek, ki vam bo pomagal razumeti odnos med vami in vašimi uporabniki, ko jih obiščete na domu. •

to moramo vedeti

Demenca – bolezen sodobne družbe

Živa Štiglic, Vključen.si

Mreža za socialno vključenost – Vključen.si v sodelovanju z Združenjem Spominčica Šentjur predstavlja pomembnost ozaveščanja svojcev in splošne javnosti o demenci ter možnosti za socialno vključevanje bolnikov preko terapevtskega dela s svojci in usposabljanj ter delavnic.

Spominčica Šentjur je prostovoljno, samostojno, humanitarno, neprofitno in nevladno združenje fizičnih oseb, ki se združujejo zaradi aktivnosti,

neposredno ali posredno povezanih z dejavnostjo pomoči bolnikom in njihovim svojcem pri lažšanju posledic demence, ki je najpogostejša duševna motnja v starosti. Svoje cilje dosega s pomočjo upravnega odbora, komisije za izobraževanje in mednarodno povezovanje ter skupine za samopomoč, tako da organizira predavanja o demenci za širšo javnost, izobraževalne programe in delavnice za svojce oseb z demenco in izvaja aktivnosti v skupini za samopomoč.

Predavanja pripravijo priznani slovenski strokovnjaki s področja zdravljenja demence. Izobraževalne delavnice pa so namenjene manjšim skupinam svojcev in prinašajo uporabna znanja za vsakdanje življenje z obolelimi. V delavnicah z naslovom **Pogled v svet oseb z demenco** želijo poudariti pomen usklajenosti med verbalno in neverbalno komunikacijo. Dotik je vrsta neverbalne komunikacije in z njim ustvarjamo z bolnikom ljubeč odnos, zato je v obdobju, ko se vid in sluh slabšata, pomembna

pot pri vzpostavljanju ljubečega odnosa. Bolniku je treba dati občutek, da je še vedno pomemben in potreben, in ga ne opominjati na njegove pomanjkljivosti.

V prvem stadiju bolniki še živijo v lastnem gospodinjstvu, vendar se že pripravljajo na svojci in sosedi in jih obtožujejo. Svoje izgube opazijo, vendar jih ne priznajo. Prostorsko in časovno so še orientirani, poznajo ljudi, govorijo razumljivo, si pa izmišljajo izgovore za izgubo spomina. Obtožujejo druge, da jim kradejo. V tem obdobju se bolniki počasi izolirajo od okolice in družbe. Pozabijo na prehrano in urejenost. Tako jih tudi okolica začne zavračati, in krog osamljenosti in izolacije je sklenjen zaradi slabe osveščenosti okolice, da so to že prvi znaki bolezn.

V drugem stadiju so bolniki nemirni. Časovno so dezorientirani in zamenjujejo osebe iz preteklosti in sedanjosti. V tretjem stadiju so bolniki večinoma nastanjeni v domovih. V četrtem stadiju postanejo bolniki nepokretni, ne spoznajo več svojcev in se ne zavedajo lastnega telesa. Pomen ozaveščenosti svojcev je pomemben v vseh fazah bolezni, še posebej na začetku, ko bolnik še ne izkazuje značilnih znakov bolezni; takrat ga je treba čim prej usmeriti k zdravniku, kajti tako se znatno upočasnijo potek bolezni. Ozaveščeni svojci lažje sprejemajo spreminjanje obnašanja ljube osebe, če so nanj pripravljeni, in umirjeni svojci lahko veliko naredijo, da je tudi bolnik bolj umirjen in sam potek bolezni poteka mirneje.

Združenje zahodnoštajerske pokrajine za pomoč pri dem
Spominčica Šentjur, Svetinova ulica 1, 3230 Šentjur
www.spomincica-sentjur.si

Negovanje bolnikov je za svojce zelo naporno in beležimo velik porast pojavnosti depresije med negovalci, zato je v določenem trenutku treba poiskati institucionalno varstvo. Svojci se ob tem srečujejo z občutki krivde in nemoči, in ravno delavnice za svojce ter skupina za samopomoč dajejo svojcem veliko pomoč v tem prehodnem obdobju in tudi kasneje v domovih, ko pride najbolj v poštev neverbalna komunikacija, ki se je naučijo v delavnicah.

V skupini za samopomoč potekajo pogovori med udeleženci na bolj intimni ravni in si udeleženci delijo svoje izkušnje in znanja. V letu 2012 je Združenje izdalo brošurico »Babi postaja čudna, vse pozabi«. Izdaja brošure in predstavitev njene vsebine osnovnošolcem in dijakom sta potekali kot del projekta »Dotik spomina«. Obiskali so več osnovnih šol in eno srednjo šolo na Šentjurskem. V Združenju so želeli otrokom na prijazen način predstaviti spremembo v obnašanju njihovih starih staršev, jih opogumiti, da z veseljem pristopijo k njim, kajti dedki in babice jih imajo še vedno neskončno radi, le da to pokažejo na drugačen način. Pokazalo se je, da imajo otroci veliko manj težav s sprejemanjem drugačnosti kot odrasli. Projekt je v letu 2012 Spominčica Šentjur izvajala skupaj z Zavodom Vendi in je bil sofinanciran iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, os Leader, pod okriljem Lokalne akcijske skupine »Od Pohorja do Bohorja«.

Drugačnost starejšega človeka, ki boleha za duševno boleznijo, se pogosto ustvarja in odraža v predsodkih iz okolja. Ena izmed bolezni starostnikov, ki se je drži specifična stigmatizacija, je tudi demenca, ki v nekaterih sredinah spodbuja socialno izolacijo, hkrati pa odnos do

oseb z demenco le-te spreminja v drugorazredne državljane, kjer so z napredovanjem bolezni pravice posameznikov sistematično razvrednotene.

S staranjem populacije se število ljudi z demenco veča. Na začetku lahko bolniki ob veliki podpori družine ostanejo v domačem okolju, ki je zanje najprijetnejše, kasneje pa se morajo nastaniti v različnih institucijah, kjer zanje poskrbijo usposobljene osebe. Prvo srečanje z diagnozo demence je težka preizkušnja za vso družino, saj ljudje nimajo dovolj znanja o bolezni in spremembah, ki jih le-ta prinaša. V Združenju Spominčica Šentjur jim je v veselje, da lahko ljudem v teh težkih trenutkih priskočijo na pomoč z njihovimi izobraževalnimi programi. Tudi letos pripravljajo predavanja in delavnice, izdali pa bodo tudi novo številko Dotika spomina.

Prijazno vas vabijo na dva dogodka:

1. **Alzheimer Caffè**, ki bo 17. 4. ob 17. uri v Hotelu Žonta v Šentjurju, kjer so pripravili srečanje s priznanim nevrologom dr. Zvezdanom Pirtovškom, dr. med.
2. **Okroglo mizo** Oblikujmo demenci prijazno družbo z naslovom Medgeneracijska solidarnost oblikuje družbo enakih možnosti za ljudi z demenco, ki bo v Domu starejših Šentjur 15. 5. ob 17. uri

Z razumevanjem bolezni bodo lahko starejši kljub demenci igrali pomembno vlogo v družini in v širšem socialnem okolju.

Društva, ki nudijo podporo in različne vrste pomoči osebam in svojcem, ki se posredno ali neposredno soočajo s težavami, ki jih povzročata demenca, delujejo v vseh večjih krajih po Sloveniji. Tako se lahko v podobno društvo vključi vsakdo, ki meni, da bi podobne informacije in usposabljanja potreboval. •

POŽRTVOVALNOST

Matej Pirnat

Ko sem razmišljal o požrtvovalnosti, so mi v oči padle besede, ki se skrivajo znotraj tega lepega slovenskega pojma, s katerim opisujemo ljudi ali ustanove, ki se ne glede na žrtve in vložen trud trudijo doseči cilj (prim. SSKJ). Pa pogledjmo, katere besede se skrivajo v požrtvovalnosti: požrt, v oval, val, nos in ost.

Kar veliko besed, na prvi pogled naključno skritih. A ker je bolj modro zaupati Previdnosti kot zanašati se na naključja, pogledjmo, če nam te besede kaj povejo o naši požrtvovalnosti.

(biti) požrt Ali ni požrtvovalnost vsa v tem, da požrem marsikaj svojega, da bi nekomu storil dobro? Požreti svoj ponos, požreti svojo lenobo, požreti danes tako razpaseni kajmebrigazadruga, požreti napuh, ošabnost in lakomnost, da ne delam dobro za pohvale, dobro plačo in odlikovanja, temveč zaradi drugega in Drugega. Marsikdaj pa pri požrtvovalnem delu požremo tudi ta ali oni očiitek in nasvet, celo dobronamerna navodila, kako bi to drugi naredili bolje in drugače. Pa kar priznajmo, da požrtvovalno delo požre tudi veliko časa, marsikdaj denarja in goriva, pa kakšne telefonske impulze in še kaj bi se našlo. *Požreti, ne, da bi se jaz redil, ampak da bi moj brat in sestra rasla ob meni.*

v oval Na ovalu ponavadi postrežemo gostom, prijateljem, če ste v takšni službi ali služenju, pa tudi povsem neznanim ljudem. V vsakem primeru z ovalom izkazujemo svoje gostoljubje in izrekamo dobrodošlico. Biti požrtvovalen sodelavec v krščanski dobroti mi pomeni prav to: dati na oval najboljše in najplemenitejše, kar imam, in se raznositi naokoli, da bi tistim tukaj in onim tam daleč izpričali, da so pri Nekom vedno dobrodošli in da so vrata Njegovega srca tako rahla, da jih vsaka najmanjša sapica naše pripravljenosti za srečanje z Njim na stečaj odpira. *Položiti sebe v oval ljubelega Boga in dopustiti, da me postreže tistim, ki me najbolj potrebujejo.*

val Jahati na valovih je prijetno, a malo nevarno. Prepustiti se toku bi lahko rekli na drug način. Preden skočimo na val, je dobro premisliti, kdo ga je povzročil, kam je namenjen in kako dolgo bo trajal. Že res, da vsak val hiti proti obali, a mnogokateri se raztrešči ob čerih. Če nam vsi ploskajo in

nas hvalijo in kričijo, kako smo dobri, je to morda resno opozorilo, da bi bilo dobro razmisliti, za koga in s kom hodimo, za koga se žrtvujemo. *Skočiti v razburkano morje današnjih stisk, a paziti, kateri val nas odnaša in kam.*

nos Pa se izognimo tisti znani (priznajmo, da nam je kar pri srcu), da gremo nekomu v nos. Rajši pobrskajmo po Svetem pismu in recimo, da je naša požrtvovalnost tista prijetna dišava, ki polni nosnice nas, naših bližnjih in našega Gospoda. *Daritev pravičnega mazili oltar, njen prijeten vonj se dviga pred Najvišjega. (Sir 35,5)*

ost Sv. Tomaž Akvinski v svojem znamenitem Petopotju dokazuje Boga iz narave in njenih zakonitosti. V peti poti pravi, da je stvarstvo naperjeno na nek smisel (smoter), in dodaja: »Bitja pa, ki nimajo spoznanja, težijo k smotru samo, če jih usmeri nekdo, ki spoznava in umeva, kakor npr. lokostrelec puščico.« Ost pa ima tudi svinčnik, o katerem je blažena Terezija iz Kalkute molila, da bi postala svinčnik v Božji roki, svinčnik Zanj. Tema dvema svetnikoma pravzaprav ni kaj dodati: biti požrtvovalni ljudje v Gospodovi roki. *Biti puščice, ki jih on polaga na tetivo, in svinčniki, ki pišejo po Njegovih vijugah in ravninah.* (Potem zagotovo ne bomo streljali, da umorimo, in ne bomo pisali neumnosti.)

Pa kdo poreče: »Ampak požrtvovalnost je vendar namenjena drugim, ljudem okrog mene, saj Bog je samemu sebi dovolj, kaj še mene rabi?« V moči vere odgovarjamo: ko smo povsem Njegovi, smo najbolj za druge. Kajti on nas je ustvaril in nam v teh velikonočnih dneh dokazal, da nam vse daje, celo samega sebe. Če Njegova požrtvovalnost ni najboljši zgled za mojo, potem pa res ne vem ... •

»Sem le majhen svinčnik v Božji roki,
ki svetu piše ljubezensko pismo ...«

bl. Mati Terezija

koper

DAN ODPRTIH VRAT MATERINSKEGA DOMA SOLKAN

Klementina Bajec, Milena Brumat

*Vsaka mama je prava mama,
dana za srečo in na veselje.*

Prava. In ena sama.

Za vse življenje.

(Tone Pavček)

V marcu, mesecu obeleževanja različnih praznikov žensk, mater in tedna družine, smo se tudi v Zavodu Karitas Samarijan odločili odpreti svoja vrata. Svojo dejavnost, programe in življenje uporabnic smo predstavili 19. 3. 2013 v Materinskem domu Solkan, na dnevu odprtih vrat.

Izmenjali smo si izkušnje s strokovno javnostjo (centri za socialno delo, policijo, regijsko koordinatorko za nenasilje, strokovnimi delavci drugih materinskih domov), se pogovorili in predstavili hišo donatorjem, se družili z našimi prostovoljkami, povabili smo tudi medije. Javnost smo želeli opozoriti na problematiko mamic in žensk v raznih težkih življenjskih situacijah. Dogodek nas je obogatil z zagonom za boljše medsebojno sodelovanje in podporo v prihodnje pri pomoči ženskam in otrokom, ki si pri nas poiščejo začasen dom.

Dan odprtih vrat se je nadaljeval v teden družine in v okviru materinskega dne, 25. 3. 2013, ko smo v Qulandiji v Novi Gorici s stojnico, baloni in ustvarjalno delavnico izdelovanja rož popestrili dan mimoidočim otrokom in mamicam, hkrati pa nudili informacije o našem programu. Odziv je bil zelo dober, pridobili smo tudi nekaj novih potencialnih prostovoljk.

Zavod Karitas Samarijan je neprofitna in nevladna organizacija, ki jo je ustanovila Škofijska karitas Koper. Za oblikovanje tega programa smo se odločili zaradi potreb žensk in otrok v materialni in socialni stiski po nastanitvi, varnosti, človeški podpori in strokovni obravnavi mater in otrok, predvsem žrtev nasilja, ki so bile k nam usmerjene s strani strokovnih služb, predvsem Centrov za socialno delo Ajdovščina, Nova Gorica, Koper kot tudi prostovoljcev Karitas. Tako je prišlo do ideje o ustanovitvi materinskega doma v Solkanu, ki je po nesebičnem delu prostovoljk Karitas in zaposlenih že leta 2000 nudil pomoč prvim ženskam. Kmalu se je pokazalo, da bo ena hiša premalo, zato smo program razširili z enoto Dom Karitas na Cesti. V obeh domovih imamo na razpolago 12 sob s 24 ležišči. V vseh letih potrebe večkrat pre-

Zavod
Karitas
SAMARIJAN

segajo naše možnosti, posebej še sedaj v času hude krize.

Namen programa Materinski dom je preprečevanje in reševanje socialnih stisk žensk in njihovih otrok, omogočanje in povečevanje socialne vključenosti, krepitev moči uporabnic in razvijanje sposobnosti za vsakdanje samostojno življenje, zagotavljanje temeljne socialne varnosti v kriznih obdobjih izpada drugih virov za življenje ter preprečevanje revščine med ranljivimi skupinami prebivalstva, v našem primeru žensk in otrok. Predvsem pa želimo, da ženska v času bivanja pri nas pridobi samozavest, naredi korak naprej v rasti svoje osebnosti, pridobi drugačen – pozitivnejši pogled na svoje življenje in svojo situacijo, se opremi z novimi znanji in veščinami za premagovanje težav v življenju ...

Uporabnice programa so polnoletne ženske in njihovi otroci, ki so se zaradi različnih okoliščin znašle v socialno-ekonomski stiski ali imajo družinske težave, težave v partnerskem odnosu, in je začasna nastanitev v materinskem domu edina možna rešitev. Vključujemo tudi brezdomke, porodnice, nosečnice, matere z otroki, ki se morajo zaradi različnih vzrokov umakniti iz matične družine, samske ženske, ki se zaradi socialnih in materialnih razmer ogrožene. Sprejemamo tudi ženske in otroke, žrtve različnih oblik nasilja, ko ni več neposredne fizične ogroženosti.

Vzroki na nastanitev se prepletajo, največkrat pa je v prvotni vzrok fizično in psihično nasilje ter stanovanjska problematika v kombinaciji z drugimi tiskami (ekonomska stiska, odvisnost od odnosov, težave v duševnem zdravju, nemoč v skrbi za vzgojo in varstvo otrok, težave v partnerskih odnosih, zdravstvene težave ...). V program jih napotijo strokovni delavci CSD-jev, kriznih centrov, sodelavci Karitas ali pomoč poiščejo same oz. preko sorodnikov, prijateljev.

Z vključitvijo v program uporabnica aktivno sodeluje pri dejavnostih. Tekom bivanja jo skušamo opolnomočiti in podpreti v ciljih, ki jih skupaj zastavimo v individualnem načrtu. Pridobiva tako na osebni ravni (večja samozavest, samozaupanje, krepitev virov moči in večanje občutka varnosti) kot tudi na splošni življenjski ravni (krepitev sposobnosti za samostojno življenje, iskanje službe, šolanja, stanovanja). Zaradi nižjih stroškov bivanja se ji zagotovi večja finančna varnost in možnost finančne pismenosti. Uporabnica pridobi pozitivno izkušnjo z življenjem v skupnosti, saj se s tem krepi njena socialna mreža. Z vključenostjo tudi v druge mreže pomoči si uporabnica pridobi več informacij in znanja za ravnanje v težavah.

Dolgoletne izkušnje kažejo, da veliko naših uporabnic uspešno zaključi bivanje pri nas ter obrne nov list v življenju. Lani je program zaključilo 16 žensk in 18 otrok, sprejeli pa smo 14 žensk in 11 otrok. Neka-

tere pri nas ostanejo krajši čas, nekatere pa tudi do leta in pol.

Pri našem delovanju sodelujemo z vsemi vladnimi in nevladnimi organizacijami, ki nam lahko pomagajo in dopolnjujejo naše delo. Naš največji sofinancer je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Fundacija Fiho, Škofijska Karitas Koper, občine, nepogrešljivi pa so tudi donatorji. Hvaležni smo tudi številnim prostovoljcem, ki nam s prostovoljnim delom nudijo pomemben del programa.

S. C., mama, pravi: »V Materinski dom v Solkan me je pregnal beg od staršev in njihovo nerazumevanje. Vmes je prišla še ločitev od partnerja, zato sem se skupaj s sinom vselila v Dom pred tremi tedni. Vedno sem z njegove strani poslušala, da nisem nič vredna, kljub temu da sem se trudila, da bi lahko čim več pomagala. Doživljala sem prenizke udarce, zato nisem več zdržala in sem prišla sem. Sin, ki obiskuje 5. razred, je imel zaradi najine ločitve velike težave, a zdaj je bolje. Tukaj mu je zelo všeč. Odkar je tukaj, se je tudi v šoli malo popravil učni uspeh.« •

ROMANJE NA MORAVSKO IN ČEŠKO

Jožica Ličen

Od ponedeljka, 26., do četrтка, 29. avgusta bo že tradicionalno romanje sodelavcev Karitas koprške škofije. Vsakoletni namen našega romanja je obisk verskih središč in prestolnic Evrope ter druženje ob skupni in osebni molitvi za moč in pogum pri služenju ljudem v stiski. Letos bomo v naše druženje vključili praznovanje 1150-letnice prihoda sv. Cirila in Metoda na Moravsko. Sveta brata sta slovanska apostola in pomembna tudi za nas, saj sta širila krščansko vero in uvedla bogoslužje v domačem jeziku.

Letos na občnem zboru nismo izvedli ankete za romanje, saj smo se že lani odločili, da gremo na Češko. Leta 2005 smo prvič šli na skupno romanje v Lurd in od takrat dalje smo vsako leto izbrali nove kraje in nove dežele. Lansko leto smo raziskovali Madžarsko.

Podroben program romanja 2013 na Moravsko in Češko imajo voditelji Območnih in Dekanijskih karitas, ki tudi zbirajo prijave, zato le nekaj podatkov:

Prvi dan: Moravska z božjepotnim središčem Velehrad, z veličastno baziliko in mogočnim samosta-

nom, kjer bomo počastili spomin na sveta brata Cirila in Metoda ter si ogledali mozaik, delo p. Marka Ivana Rupnika. Prenočili bomo v Brnu.

Drugi in tretji dan bomo v Pragi, kjer so številne cerkve, muzeji, spomeniki in stavbe, kot so: Karlov most, Zlata ulica, Vaclav trg in mogočni Hradčani. Sveta maša je predvidena v Plečnikovi cerkvi Srca Jezusovega.

Zadnji dan bomo pogledali še druge znamenitosti: grad Hluboka, Češke Budejovice in umetniško mestece Češki Krumlov. Po sveti maši bomo skupno odšli na tipično češko kosilo in nato proti domu.

- Cena romanja je 250 EUR; ob prijavi se voditelju OK, DK plača 50 EUR, ostalo v dveh obrokih, o čemer boste obveščeni po pošti.
- Poskrbljeno bo za duhovno in strokovno vodstvo.
- Rok prijave voditelju OK, DK konec maja.

Za podroben program romanja lahko pišete na naslov jozica.licen@rc.si ali pokličete na 041 429 713. •

Ljubljana

4. ARHIADIAKONAT V ROVTAH – SREČANJE TAJNIKOV IN SODELAVCEV ŽK

Cilka Jereb

V soboto, 2. marca 2013, se nas je zbralo 53 prostovoljcev iz 14 Župnijskih karitas, g. Jože Kern iz ŠK Ljubljana, g. Janez Kompare in domači župnik g. Janez Petrič.

Ob 15. uri smo se zbrali v cerkvi nadangela Mihaela, kjer nas je pozdravil naš gospod župnik Janez in nam v bogoslužju Božje besede ob priliki o izgubljenem sinu spregovoril o neskončno dobrem in usmiljenem nebeškem Očetu. Nato smo se preselili v kapelo župnišča, kjer je navzoče nagovoril tajnik ŽK Rovte g. Hieronim Kavčič, g. Jože Kern pa je dal napotke za nadaljnje delo.

Člani ŽK naj bi na mesečnih srečanjih poleg ostalega dela brali, premišljevali in udejanjali pastoralni načrt Pridite in poglejte. To je poglobitev duhovnega življenja, molitev, osebni odnos z Bogom, prošnja za Božjo pomoč in varstvo pri našem dobrodelnem delu, branje Svetega pisma, izobraževanje, da bomo zmožni udejanjati krščansko ljubezen do Boga in bližnjega. Delo Karitas je nevsiljivo oznanjevanje vere v Jezusa. Povabiti je treba nove sodelavce, mlade upokoјence, mladino, saj se stiske povečujejo.

Predstavniki ŽK so na kratko predstavili svoje delo in težave, s katerimi se srečujejo predvsem pri razdeljevanju evropske hrane. Pri tem jim marsikje pomagajo tudi prosilci sami. Nekatere ŽK zbirajo hrano ter druge artikle v župnijskih vrtcih, šolah, župniščih, pa tudi v trgovinah, da jih potem razdelijo potrebnim. Čeprav mladi niso redni člani ŽK, radi sodelujejo v raznih akcijah, pomagajo pri strežbi, spremljajo prostovoljce ob obiskih po domovih za ostarele, obiske ob rojstnih dnevih izvajajo birmanske skupine in razveseljujejo z glasbilo, izdelujejo voščilnice, izvedejo razne predstave (skavti, pevski zbori, župnijski vrtci, OŠ, posamezniki). Tako se vzgajajo za dobrodelnost in odpoved, ko vidijo življenje v družinah z invalidi in preizkušanimi. Prostovoljci si delo razdelijo po sposobnosti. **Za dobro delo je zelo pomembna medsebojna podpora, spodbuda in sodelovanje župnika.**

Zelo pozitivno je pri delu Karitas poudarjena duhovnost. Škofijska karitas Ljubljana ima postavljen informacijski sistem za evidentiranje dodeljenih pomoči. ŽK, ki bi želele uporabljati ta program, bodo imele možnost izobraževanja. Zanj sta se takoj odločili ŽK Vrhnika in Dobropolje.

Tajnik Hieronim se je navzočim zahvalil za udeležbo, g. Jožetu Kernu pa za vso pomoč. •

NAKUP IN IZPOSOJA BOLNIŠKIH PRIPOMOČKOV V ŽK ROVTE

Franja Tušar

V ŽK Rovte želimo pomagati na vseh področjih, kjer se pokaže potreba, in upamo, da nam to uspeva.

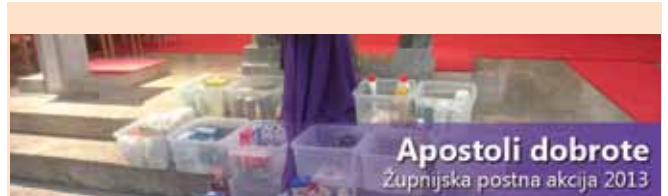
Velika skrb velja bolnim in ostarelim. Tako smo jeseni 2010 kupili dva invalidska vozička, čez slabo leto, avgusta 2011, pa prvo električno bolniško posteljo, 2 hodulji, eno so nam podarili, in bergle. Sčasoma se je pokazala potreba po še eni bolniški postelji, saj je prva ves čas v izposoji, zato se je naš tajnik, gospod Hieronim Kavčič, odločil in v nedeljo, 3. februarja, pri obeh svetih mašah na srca faranov potrkal s prošnjo za dar. Ni bilo zaman! Že v dveh tednih smo zbrali dovolj za nakup bolniške postelje. Seveda smo v iskanju kvalitetnega in cenovno ugodnega nakupa poiskali več ponudnikov in se končno odločili za Simpssovo, ki je bila najbolj ugodna. In ne samo to: nekaj denarja nam je celo ostalo, porabili pa ga bomo izključno za bolniške pripomočke. Že na prvo nedeljo v marcu se je tajnik ŽK pri obeh mašah zahvalil za darove.

Ker pa smo ob tej priložnosti želeli nekaj več, smo v nedeljo popoldne po križevem potu posteljo predstavili vsem, ki so to želeli. Povabili smo medicinski sestre Tino Cigale in Tadejo Gnezda (obe delata v domu starejših), ki sta to zelo nazorno in razumljivo naredili. Ni dovolj, da imaš nek pripomoček, z njim moraš znati tudi ravnati, sicer ti ne pomaga prav veliko, sta povedali.

Prisotni so se po predstavitvi zadržali v prijetnem pogovoru ob skromnem prigrizku in bilo je čutiti zadovoljstvo udeležencev.

Še enkrat bi se radi zahvalili vsem, ki ste se odzvali na našo prošnjo. Upamo, da bomo s skupnimi močmi in Božjo pomočjo lahko naredili še veliko dobrega. •

POSTNA AKCIJA »APOSTOLI DOBROTE«

Mira

V župniji Šmartno pod Šmarno goro je na pobudo g. župnika Sebastjana Likarja v postnem času potekala zanimiva postna akcija **»Apostoli dobrote«**. Namesto obreda umivanja nog apostolom na veliki četrtek smo po zgledu prvih cerkvenih skupnosti »k nogam apostolov« lahko vsi verniki prinašali darove in tako preko župnijske Karitas pomagali reševati marsikatero stisko. Pred oltarjem

je bilo 12 škatel z imeni 12 apostolov, vsak apostol je predstavljal en stan (npr. apostol veroučencev je bil sv. Andrej) in dar, ki naj bi ga kdo prinesel (veroučenci naj bi prinesli konzervo rib, paštete ali narezka). Tako smo ves postni čas pridno nosili darove in nabirali moko, mleko, sok ... S temi darovi smo zelo razveselili 30 družin in posameznikov. •

14 POSTNA AKCIJA V ŽUPNIJI VRHNIKA »PODARIMO CVET«

Meta Žitko

Na prvi pomladni dan je naš vrtec na široko odprl svoja vrata, malo nežnim sončnim žarkom in svežemu pomladnemu zraku, ki smo ga že vsi težko čakali, malo pa tudi tistim, ki jih je zanimalo, kako poteka življenje pri nas. Dan smo zaključili z ustvarjalnimi delavnicami, kjer smo se preizkusili v izdelovanju piščančkov, pirhov in butaric, s katerimi smo na cvetno nedeljo lahko pozdravljali Jezusa.

Smo pa v postu vsak torek pozdravili Jezusa tudi v župnijski kapeli, kjer smo bogatili naše srčke z zgodbami iz Svetega pisma.

Plesali in veselili smo se na svatbi v Kani Galilejski, z Očetom trepetali za izgubljenega sina, se čudili Jezusovi pomnožitvi kruha in ozdravitvi bolne deklice, spoznali radovednega Zaheja in odšli z Jezusom na ribolov ter z njim preživeli vihar.

Skozi vse zgodbe nas je vodila pomembna misel, da nas ima Jezus neizmerno rad, in to kljub temu, da včasih počnemo neumnosti, da se mu včasih upiramo, da vanj dvomimo. Da nas ima rad, če smo veliki ali majhni, dečki ali deklice, mamice ali očki, bolni ali zdravi, žalostni ali veseli. Naj tega nikdar ne pozabimo tudi mi odrasli.

V postnem času smo skupaj z župnijsko Karitas in starši našega vrtca organizirali tudi akcijo zbiranja oblačil, obutve, hrane in denarja za šest pomoči potrebnih družin z naslovom **Podarimo cvet nekemu, ki ga potrebuje**. Vsak teden smo razveselili eno družino in okrasili Jezusovo krono v cerkvi in v prostorih Karitas z novim cvetom. Vsak cvet pomeni en trn manj na kroni in eno rano na Jezusovi glavi manj ter veliko veselja za družino, ki smo ji vsaj malo olajšali stisko, v kateri so se znašli.

Župnijski vrtec Vrhnika in Župnijska Karitas Vrhnika se v imenu družin vsem, ki ste karkoli darovali, iskreno zahvaljujeta.

Vsi vam želimo, naj vam prihajajoči topli dnevi in vstali Jezus vlijejo upanje, da za vsako, še tako dolgo zimo, enkrat vendarle mora priti pomlad. •

ŠKOFIJSKA KARTIAS LJUBLJANA V LETU 2012

Alenka Petek

*»Rad imeti ljudi pomeni:
Veseliti se z njimi
in biti dobre volje
v njihovih srečnih dneh;
ter ponuditi jim roko v pomoč
in imeti zanje tolažeče srce
v urah njihovih stisk.*

*Rad imeti ljudi pomeni:
ne zadoščati le samemu sebi,
marveč odpreti srce
in v njem narediti prostor za druge.
Ljudje trpimo zaradi ljudi.
Zato glej s čistimi očmi
in s čistim srcem!*

*Rad imeti ljudi pomeni:
sestopiti z višav svoje samovšečnosti.«*

Phil Bosmans

Zopet je pred nami čas, ko je treba pogledati naše delo in tudi preko statističnih podatkov preveriti, kaj smo v preteklem letu naredili za ljudi v stiski.

V letu 2012 je bilo na področju delovanja Škofijske karitas Ljubljana registriranih 124 ŽK. Do leta 2011 smo opažali porast prostovoljcev. V letu 2012 pa se je število glede na prejšnje leto zmanjšalo, tako so jih ŽK zabeležile 3084. Vsi so v lanskem letu opravili 178.953 ur prostovoljnega dela. Zanimivo je, da je so se prostovoljne ure glede na

prejšnje leto povečale, čeprav je bilo prostovoljcev manj.

Na Župnijskih karitas še vedno prednjači materialna pomoč. Ljudem v stiski delijo hrano iz intervencijskih zalog EU, redne pakete, ki jih kupuje ŠKL, pomagajo s plačili položnic za redne stroški z lastnimi sredstvi ter sredstvi ŠKL. Vse več je tudi jesenske pomoči pri nakupu oz. plačilu ogrevanja. Pomoč smo nudili tudi pri nakupu šolskih potrebščin. Z nami so počitnikovali otroci in mladostniki v štirih terminih ter družine v dveh.

V lanskem letu je bilo pri vseh akcijah na voljo nekoliko manj denarja kot prejšnja leta, zato je bilo tudi število uporabnikov nekoliko nižje. Opažamo, da je zaradi tega nižja tudi pomoč na prosilca. V letu 2012 so ŽK za pomoč otrokom namenile 167.056,75 EUR, ŠKL pa je z akcijo pomoči pri na-

kupu šolskih potrebščin pomagala še z dodatnimi 111.083 EUR.

Družinam so ŽK pomagale s 610.914,93 EUR, ŠKL pa je za pomoč družinam namenila 430.100,00 EUR vredno hrano iz intervencijskih zalog EU ter nakupila za 217.664,00 EUR hrane za pakete. S plačilom položnic je ŠKL pomagala v vrednosti 115.729,76 EUR, za akcijo Družina pa smo namenili 71.700 EUR. Pomoči so bili deležni tudi posamezniki, in sicer v vrednosti 79.748,87 EUR.

Vse ŽK pomagajo tudi 12.556 starejšim in invalidom. 12.556 starejšim je bila nudena pomoč v višini 87.574,00 EUR. Pri starejših je veliko pomoči, ki se je ne da ovrednotiti. Družabnih srečanj, obiskov na domu, romanj in izletov pa se je udeležilo 21.529 starejših.

Opaziti je povečano število prosilcev, ki želijo pomoč pri plačilu položnic. S hrano pokrivamo potrebe prosilcev. Želimo pa si, da bi bila ta hrana bolj raznovrstna in prilagojena potrebam prosilcev. Veliko naših uporabnikov je bolnikov z različnimi dietami. Z našimi omejenimi sredstvi težko sledimo nakupu zdrave hrane. Tudi artikli hrane iz intervencijskih zalog EU so že vsa leta isti.

V ŽK je v zadnjih dveh letih opazen porast mladih prostovoljcev. ŽK jih niti ne uvrščajo v sezname prostovoljcev in njihovih ur ne upoštevajo v zbirniku opravljenih prostovoljnih ur.

V vseh teh letih smo želeli poleg materialne pomoči po ŽK razširiti tudi svetovanje. Poskus v tej smeri so bila januarska srečanja, kjer je predavanju sledilo delo po skupinah. V letu 2013 pa želimo v Portorožu pripraviti vikend srečanje sodelavcev, ki se že ali pa se še bodo po ŽK srečevali s svetovanjem.

Prav tako bomo v letošnjem letu na ŽK pripravili izobraževanje sodelavcev, ki bodo pristopili k vnosu uporabnikov v računalniško aplikacijo.

Tudi letos so pred nami novi izzivi. Včasih je težko, včasih se počutimo nemočne, neusposobljene.

Želim vam, da bi zbrali pogum se odločili stopiti na pot novosti, ki nam bodo olajšale delo.

»Imej rad ljudi: male in velike, lepe in zoprne, spretno in nespretno, uspešne in nesrečne. Imej rad ljudi takšne, kakršni pač so. Drugih preprosto ni. Prižgi luč svojega srca. Tako boš imel luč v očeh in videl boš samo lepe stvari in same prijetne ljudi.«

Phil Bosmans •

murska sobota

PALIATIVNA OSKRBA BOLNIKA

Monika Novak

V ponedeljek, 15. 4. 2013, ob 9.00 smo se v Domu Janka Škrabana v Beltincih zbrali predstavniki Škofijske karitas Murska Sobota, predstavniki Župnijskih karitas, zaposleni Doma Janka Škrabana ter drugi. Predavanje je obiskalo 21 udeležencev. Osrednja tema predavanja je bila **paliativna oskrba**.

Na začetku srečanja je prisotne pozdravila direktorica Doma Janka Škrabana ga. Blanka Ambruž. Sledil je pozdrav g. Jožefa Kocipra, generalnega tajnika Škofijske karitas Murska Sobota. Domski duhovnik g. Franc Kodila, ki živi in deluje v domu že tretje leto, je vse prisotne pozdravil in z molitvijo naredil lep uvod v srečanje.

V Domu Janka Škrabana v Beltincih se že leto dni trudijo spoznavati poti do sočloveka na »smrtni postelji«. Dr. Maja Šeruga, ki jo upravičeno štejejo za pionirko na področju paliativne oskrbe pri nas, ima bogate izkušnje iz bolnišnice Murska Sobota in jih prenaša v Dom Janka Škrabana. Predavateljica ga. Marija Flisar, dipl. m. s., ki je zaposlena v bolnišnici Murska Sobota in je koordinatorka paliativne oskrbe za Pomurje, prostovoljka ter hkrati strokovnjakinja na omenjenem področju, nam je zelo nazorno predstavila paliativno obravnavo in teorijo podprla s konkretnimi primeri iz prakse. Ga. Klavdija Zver, ki je zaposlena v domu kot socialna delavka, pa je ob zaključku predavanja predstavila utrip življenja v domu in začetke paliativne oskrbe, ki jo že dobro leto izvajajo v domu ob podpori strokovnjakinje dr. Šerugove.

V nadaljevanju bomo na enostaven in razumljiv način predstavili pomen paliativne oskrbe, kot nam ga je opisala predavateljica, ga Marija Flisar.

Paliativna oskrba je aktivna celostna oskrba bolnika z napredovalo boleznijo, ki se ne odziva več na kurativno zdravljenje. V tem obdobju postane bistveno obvladovanje simptomov, predvsem bolečine ter drugih motečih simptomov, in lajšanje psihičnih, socialnih ter duhovnih težav bolnika in njegovih bližnjih. V paliativni oskrbi si ne prizadevamo več za ozdravitev bolezni in normalizacijo izvidov, ampak za čim večjo telesno, duševno in duhovno dobrobit bolnika. Paliativna oskrba ni omejena le bolnikom v terminalni fazi, temveč se začne vključevati postopno, od posta-

vljene diagnoze napredujoče neozdravljive bolezni do smrti.

Pri paliativni oskrbi se spoštujejo načela, ki jih je Svetovna zdravstvena organizacija zapisala z naslednjimi besedami:

- Spoštuje življenje in sprejema umiranje kot naravno dogajanje.
- Smrti niti ne zavlačuje niti ne pospešuje.
- Skrbi za lajšanje bolečine in drugih bolezenskih znakov.
- Bolniku nudi psihično, socialno in duhovno oporo.
- Bolniku nudi podporo, da lahko živi čim bolj neodvisno in polno življenje do smrti.
- Pomaga bolnikovi družini in bližnjim med boleznijo in v času žalovanja.

Namen paliativne oskrbe je izboljšanje kakovosti življenja bolnika in njegovih bližnjih s preventivo in lajšanjem simptomov tako, da jih zgodaj prepoznamo, ocenimo in obravnavamo. Najpogosteje so to bolečina, težko dihanje, slabost in utrujenost.

Paliativna oskrba je zelo pomemben del bolnikovega življenja. Naraščanje starejšega prebivalstva, kroničnih obolenj, porast incidence in prevalence rakavih obolenj, hiter porast ljudi s HIV/AIDS posledično povečuje tudi potrebo po paliativni oskrbi in večji skrbi za razvijanje paliativne oskrbe ter njeno sistemsko reševanje v okviru zdravstvenega varstva. Pri nas še vedno več kot polovica bolnikov umre v bolnišnicah ali v institucionalnem varstvu. Ena od smernic paliativne oskrbe je omogočiti posamezniku umreti v domačem okolju med svojimi najbližjimi. Paliativna oskrba naj bi bila na voljo bolnikom tam, kjer se nahajajo, pa naj bo to doma, v institucionalnem varstvu ali pa v bolnišnici.

Med bistvene elemente obravnave bolnika štejemo natančno simptomatsko terapijo, dobro ko-

munikacijo, partnerski odnos do bolnika, podporo družini, delo v timu in kontinuiteto.

Različna izobraževanja ter diskusije na določene teme omogočajo razširjati in deliti med profesionalci in neprofesionalci na tem področju izkušnje, prepričanja in stališča.

Moto paliativne oskrbe so znanje, spretnost in umetnost. Znanje je, kako postaviti vprašanje, problem in rešitev. Spretnosti izražajo način, kako delujemo ob vprašanju, problemu, rešitvah.

Umetnost pa se nanaša na jasne, očitne in skrite talente ter navdihe in je hkrati pristop do ustvarjalnosti, kjer se navdihujemo ob delu in razvijamo talente ter s tem tudi omogočamo drugim, da so lahko najboljši po svojih zmožnostih.

Pri paliativni oskrbi je nujno potreben tim strokovnjakov, saj le na ta način lahko dosežemo kakovostno obravnavo bolnikov. Strokovni tim sestavljajo zdravnik, medicinska sestra, socialni delavec, klinični psiholog, delovni terapevt, fizioterapevt, dietetik, duhovnik in prostovoljci.

Kakovostna paliativna oskrba v našem okolju mora biti prepoznana kot osnovna človekova pravica in dostopna vsem, ki jo potrebujejo. Pri izvajanju moramo zagotoviti vse faze za kakovostno obravnavo, kamor sodijo prepoznavanje problema, ocena, načrtovanje obravnave za rešitev problema in ocena učinkovitosti reševanja problema.

Nenazadnje pa ne smemo pozabiti na dobro komunikacijo, ki je izredno pomembna zaradi razlogov, kot so pridobivanje zaupanja in sodelovanja bolnika ter njegovih svojcev; za psihično in duhovno oporo bolniku; bolnik ima pravico, da izve o svoji bolezni toliko, kolikor želi, in da to izve na primeren način; bolniku ne smemo lagati; prizadevati si moramo, da ustvarimo takšne pogoje, kjer se bodo bolnik in njegovi svojci počutili varne, da izrazijo svoje skrbi in vprašanja; zelo pomemben je neverbalni del komunikacije; dobra komunikacija med vsemi člani tima obravnave.

Neozdravljivo bolnega človeka lahko le z ljubeznijo spremljamo v paliativnem timu na način, da mu pomagamo lajšati telesne in duševne bolečine in mu omogočimo dobro pripravo na zaključek zemeljskega življenja. •

ново mesto

IZ SVOJIH DEL TI POKAŽEM VERO

Občni zbor

Škofijske karitas Novo mesto

Igor Luzar

V soboto 2. marca, so se na občnem zboru zbrali številni prostovoljci, sodelavci, duhovniki novomeške Karitas, ki so se jim pridružili tudi povabljeni gostje. Srečanje je potekalo v Šmihelu pri Novem mestu. Kakor običajno smo se najprej zbrali pri daritvi svete maše v župnijski cerkvi, ki jo je ob somaševanju duhovnikov daroval novomeški škof msgr. Andrej Glavan. V ospredju sta letos leto vere in nova evangelizacija, čemur je dal poudarek tudi škof v svoji homiliji med mašo. Škof Glavan je v nagovoru spomnil navzoče, da dobrotelost sodi v samo

Foto: Marjan Dvornik

bistvo delovanja Cerkve in je temeljni sestavni del nove evangelizacije. **»Kot sodelavci Karitas naj bi postavili ljubezen za temelj delovanja. Kristusova Božja ljubezen pa se je najgloblje razodela v njegovem popolnem darovanju človeku, ki je doseglo najpopolnejši izraz v evharistiji,«** je dejal škof. V homiliji se je spomnil tudi papeža Benedikta XVI. in njegove prve okrožnice »Bog je ljubezen«, kjer je zapisal: *»Kdor karitativno deluje v imenu Cerkve /.../, ve, da je ljubezen v svoji čistosti in zastonjskosti najmočnejše pričevanje za Boga, v katerega verujemo, in nas priganja k ljubezni ... Kristjan ve, da je Bog ljubezen (prim. 1 Jn 4,8) in postane navzoč ravno tedaj, ko opravljamo edino le ljubezen«* (Bog je ljubezen 31c). V duhu dokumenta *Pridite in pogledjte* je spodbudil navzoče: »Prenovimo ta živa občestva, da se bodo izkazovala v dobrotelosti. Nimamo kakšnih velikih finančnih sredstev. A za uboge, ki so poleg

ali sredi nas, za osamljene, izključene in potisnjene na rob družbe morda lahko naredimo več. Ljudem je včasih potreben le kozarec vode, lepa beseda, pripravljenost, da jih poslušamo. Darujte potrebnim ostarelim in osamljenim del sebe, nekaj svojega časa. Nič ni majhno, kar je storjeno iz ljubezni.« Sodelavcem Župnijskih karitas se je škof zahvalil z besedami: »Prepričan sem, da vam karitativno delo prinaša veliko notranjega zadovoljstva, zlasti kadar doživljate, da ste osrečili druge in naredili nekaj dobrega iz ljubezni do Boga in bližnjega. A vztrajajte tudi navkljub težavam in razočaranjem. Vztrajajte pri tem plemenitem poslanstvu Cerkve. Hvala vam za vse žrtve in dragoceni čas. Bog naj vam povrne ves trud in žrtvovane ure z življenjskim zadovoljstvom in osebno srečo, nekoč pa z večnim življenjem.«

Občni zbor se je nato nadaljeval z zasedanjem v Baragovem zavodu, kjer je bilo predstavljeno delovanje in poslovanje Škofijske karitas v preteklem letu. Navzoči so bili tudi predstavniki Slovenske in drugih škofijskih Karitas. Letos, ko obhajamo leto vere, je zbrane v predavanju z naslovom »In jaz ti bom pokazal vero iz svojih del« (Jak 2,18) nagovoril dr. Karel Gržan. Ob primeru vere, ki je odprta k drugemu, nam je spregovoril o nekaterih vidikih poslanstva, ki zadevajo še posebej tiste, ki delujejo na polju dobrodelnosti v Cerkvi. Materialna stiska, ki nas čedalje bolj obdaja, je samo zunanji izraz duhovne, etične in moralne krize. Kot se je izrazil, potrebujemo štiri izraze pozornosti, da ne zbolimo, osem, da ne pregorimo, dvanajst, da lahko rastemo. Srečo mora človek doživljati v srečanju ter izkustvu.

Življenje Škofijske karitas Novo mesto, utrinki iz različnih Župnijskih karitas, zanimivi nasveti glede nudenja pomoči in nekatere novosti v zvezi z zakonodajo na področju dobrodelnosti so predstavljeni v letošnjem zborniku Škofijske karitas Novo mesto. Njegovo vsebino ter različne oblike pomoči, ki jih je v letu 2012 nudila ŠK, je predstavil generalni tajnik Gregor Vidic. ŠK je razdelila 2.986 osnovnih paketov hrane in higienskih pripomočkov. Finančne oblike pomoči so bile naslednje: 39.500 EUR za plačilo položnic, 21.000 EUR za pomoč pri nakupu šolskih potrebščin, 13.300 EUR za pomoč pri nakupu kurjave. Svetovanje se izvaja sočasno z nudenjem materialne pomoči. Letovanja v Portorožu poleti se je udeležilo sedem družin, 13 starejših in 12 mladostnikov in otrok.

Naš pogled je usmerjen predvsem v prihodnost. Zato smo v skupnih razmišljanjih, pogovorih in načrtovanjih iskali poti, da bi dobrodelnost kot ena izmed temeljnih razsežnosti pastoralnega delovanja še močneje utripala v življenju župnij in celotne škofije. •

Termini letovanj 2013

Letovanje družin

Sončna hiša	Termin
VDC Murnčki	3. - 8. 6.
Zavod Čebela	10. - 15. 6.
MD Mozirje in Žalec	17. - 22. 6.
NŠK Maribor	24. - 29. 6.
ŠK Novo mesto	1. - 6. 7.
NŠK Maribor - poplave	8. - 13. 7.
NŠK Maribor	15. - 20. 7.
ŠK Murska Sobota	22. - 27. 7.
ŠK Koper	29. - 3. 8.
ŠK Celje	5. - 10. 8.
ŠK Ljubljana	12. - 17. 8.
ŠK Ljubljana	19. - 24. 8.
Vera in luč	26. - 31. 8.

Letovanje starejših

Sončna hiša	Termin
STAREJŠI KP	20. - 24. 5.
STAREJŠI MS	27. - 31. 5.
STAREJŠI NM	2. - 6. 9.
STAREJŠI LJ	9. - 13. 9.
STAREJŠI CE	16. - 20. 9.
STAREJŠI MB	23. - 27. 9.

Počitnice biserov

Župnišče Portorož	Termin
Počitnice Biserov I. teden	22. 7. - 29. 7.
Počitnice Biserov II. teden	29. 7. - 5. 8.
Počitnice Biserov III. teden	5. 8. - 12. 8.
Počitnice Biserov IV. teden	12. 8. - 19. 8.
Počitnice Biserov V. teden	19. 8. - 23. 8.

MLADI ZA ČISTEJŠE OKOLJE IN VEČJO STRPNOST V SRBIJI

Utrinki s terenskega obiska v Srbiji

Jana Lampe

V času od 2. do 4. aprila letos sva se z Mojco Urh odpravili na terenski obisk v Srbijo, kjer Slovenska karitas v partnerskem sodelovanju s Karitas beograjske nadškofije podpira izvedbo triletnega projekta »**Trajnostni razvoj kulture sobivanja in varovanja okolja v krajih Niš, Aleksinac in Leskovac**« (2011–2013), ki je sofinanciran s strani Ministrstva za zunanje zadeve RS. Prvi dan obiska smo imeli šesto redno koordinacijsko srečanje za projekt s predstavniki tamkajšnje Karitas, in sicer g. Milojem Veljićem in Miodragom Živkovićem, s katerima smo se pogovarjali o izvedenih dejavnostih, rezultatih projekta in načrtovanem delu za naprej. Zvečer smo se srečali z beograjskim nadškofom Stanislavom Hočevarjem in mu predstavili naš skupen projekt.

Naslednji dan smo se odpravili proti jugu Srbije, in sicer proti krajema Aleksinac in Niš, kjer smo se **srečali še z drugimi predstavniki lokalnih Karitas**, Darkom Delijem (Karitas Niš) in Goranom Žalcem (Karitas Aleksinac), **ter z ravnatelji in učitelji posameznih šol**, ki sodelujejo v dejavnostih našega projekta, in sicer v povezavi z ekologijo - »**Ozeleeni se!**« in medkulturnim dialogom - »**Oplemeneni se!**«, kar je bil tudi glavni namen najinega obiska.

Najprej smo se v prostorih Karitas v Aleksincu srečali z direktorjem sveta vseh ravnateljev OŠ in SŠ na območju Aleksinca gospodom Zoranom Ivanovićem, ki je povedal, da s Karitas v Aleksincu dobro sodelujejo že dalj časa (pomoč pri šolskih malicah in prevozi za revne učence) in da so zelo

veseli, da lahko sodelujejo tudi v tem projektu, in se zahvalil za to priložnost. Učitelji šol v Aleksincu so se izobraževali na seminarjih o ekologiji in medkulturnem dialogu, več kot 1000 učencev in 450 dijakov pa je s pomočjo učiteljev sodelovalo pri delavnicah ozaveščanja o skrbi za okolje, likovnem in literarnem natečaju na temo ekologije, iskanju in čiščenju divjih odlagališč ter pri akciji Očistimo Srbijo, v okviru katere so čistili okolice šol.

V okviru projekta so za šole v Aleksincu kupili tudi t. i. PET-kontejnerje za zbiranje plastike, kar g. Ivanović še posebno pozdravlja, ker na tem območju nimajo vzpostavljenega sistema reciklaže. Rekel je tudi, da je zelo pozitiven učinek naše

ga projekta, da so šole v povezavi s tem projektom našle tudi druge Eko projekte, v katere so se vključile. Povedal je, da bo imel naš projekt dolgoročne učinke, ker so pri mladih razvili zavest skrbi za okolje. Prav tako je zelo pozdravil dejavnosti s podro-

čja medkulturnega dialoga pod geslom »Oplemeni se«, ki potekajo sedaj po vseh teh šolah, kjer so prej potekale ekološke aktivnosti.

Nato smo se odpravili do srednje šole v Aleksincu, kjer sta združeni Srednja tehnična šola in Srednja kmetijska šola. Najprej smo imeli sestanek z ravnateljema obeh šol in učiteljema, ki sta in še koordinirata vse aktivnosti v povezavi z našim projektom na teh dveh šolah – prej ekološke aktivnosti, sedaj aktivnosti v povezavi z medkulturnim dialo-

20

gom. Zelo so zadovoljni s sodelovanjem v projektu in na njunih šolah želijo nadaljevati z ekološkimi dejavnostmi.

Na tej šoli so izvedli tudi dodatne aktivnosti s področja ekologije – začeli so s kompostiranjem bio odpadkov ter v okolici šole nasadili drevesa in rože.

Zatem je sledil obisk največje OŠ v Aleksincu, OŠ Ljupče Nikolić, ki ima dve podružnici in skupaj 1.000 učencev. Najprej smo si ogledali šolo in nekaj rezultatov projekta, kot so slike, ki so jih narisali otroci v okviru likovnega natečaja v ekološkem delu projekta. Nato je sledil skupni sestanek z ravnateljico in učiteljicama, ki sta bolj sodelovali pri tem projektu. Ena izmed učiteljic je s ponosom povedala, da so na ekološkem natečaju učenci njihove

šole osvojili kar dve nagradi, in sicer za fotografijo divjega odlagališča in plakat o tem, kako uničujemo naravo. Nato je predstavila, kako potekajo delavnice s področja tolerance in medkulturnega dialoga v posameznih razredih. Zelo je pohvalila pripravo priročnika za učitelje na to temo, ki so ga v okviru projekta pripravili sodelavci Karitas v Srbiji. Povedala je tudi, da so bile te delavnice za učence še bolj zanimive kot delavnice s področja ekologije, da so učenci bolj aktivno in zavzeto sodelovali, izražali svoja mnenja itd.

Nato smo se odpravili na novo šolo v Nišu, OŠ Ive Andrića, ki deluje od septembra 2012 in se je takoj priključila k našemu projektu. Predstavili so njihovo sodelovanje pri projektu in izrazili tudi željo po povezavi s šolami v Sloveniji, kajti pravijo, da mlade v Srbiji zelo zanima, kako živijo mladi v drugih državah.

Zadnji dan najinega obiska v Srbiji smo z Miodragom Živkovićem **obiskali tudi slovenskega veleposlanika v Srbiji** mag. Franca Buta in njegovega namestnika g. Milana Predana ter jima predstavili celoten projekt in rezultate le-tega v Srbiji. Dogovorili smo se tudi za sodelovanje in pomoč pri predstavitvi projektnih rezultatov novemu srbskemu ministru za okolje in prostor in pri predstavitvi rezultatov v nacionalnih medijih.

Z Mojco sva v teh dneh lahko videli, da ima v Nišu, Aleksincu in tudi Leskovcu ta projekt resnično veliko pozitivnih učinkov predvsem za mlade in za njihovo lepšo prihodnost. •

SLOVENSKI POLITIKI O PROBLEMATIKI PODNEBNIH SPREMEMB V AFRIKI

Jana Lampe

Na Slovenski karitas smo ob zaključku mednarodnega projekta ozaveščanja o problematiki podnebnih sprememb v povezavi z revščino v Afriki **pripravili posebno odprto pismo za slovenske politike**. V prvem delu pisma smo predstavili vpliv podnebnih sprememb na življenje ljudi v državah v razvoju, še posebno v Afriki, in kakšna je pri tem naša soodvisnost. Poudarili smo, da posledice podnebnih sprememb najbolj občutijo najrevnejši prebivalci sveta, ki so najmanj prispevali k njim in so zaradi njih potisnjeni v še večjo revščino. **Razvite države**, med katerimi je tudi Slovenija, pa smo **s svojimi dejavnostmi in potrošniškim načinom življenja** prispevale največji delež izpusta toplogrednih plinov v ozračje in smo zato **najbolj odgovorne za globalne spremembe podnebja**. Ljudem v državah v razvoju tako dolgujemo »okoljski dolg« in smo jim zato dolžne pomagati pri reševanju te problematike s svojimi sredstvi in znanjem. V nadaljevanju pisma smo skupaj s preko **1.500 mentorji** ter z več **deset tisoč mladimi** iz 343 osnovnih, 54 srednjih šol in 186 slovenskih vrtcev, ki so sodelovali pri projektu, **pozvali vse slovenske politike, da** z zakonodajo in raznimi ukrepi **pripomorejo k zmanjšanju izpustov toplogrednih plinov** v ozračje in prispevajo **več sredstev** za zmanjševanje svetovne revščine, **za blaženje posledic podnebnih sprememb in prilagajanje nanje** v državah v razvoju, še posebno v Afriki, ki je med vsemi celinami najbolj prizadeta.

V januarju 2013 smo odprto pismo skupaj s tematsko publikacijo »Živi preprosto in solidarno« (dostopna je tudi na naši spletni strani) in DVD-jem z dokumentarnimi filmi iz Afrike posredovali vsem slovenskim poslancem, ministrom, predsedniku vlade in predsedniku države. **Prosili smo jih, da napišejo odgovor na pismo** – kratko sporočilo vsem otrokom, učencem in dijakom, ki so sodelovali pri delavnicah, ter predstavijo svoj pogled na problematiko in na možne rešitve le-te. Na naše pismo se je odzvalo 11 slovenskih politikov: predsednik Borut Pahor, 3 ministri ter 7 poslancev Državnega zbora RS. Vse odgovore politikov smo objavili na naši spletni strani <http://www.karitas.si/mednarodna-pomoc/podnebne-spremembe1/>. V naslednjih vrsticah pa si lahko preberete nekaj odlomkov iz posameznih pisem naših politikov.

Borut Pahor, predsednik RS: »Iskreno sem vesel priložnosti, da lahko nagovorim mlade, ki ste sodelovali v mednarodnem projektu Slovenske karitas. Vaša prizadevanja, ustvarjalnost in kreativnost nimajo meja. Sprejmite mojo zahvalo, da v teh mladih, brezskrbnih letih tako odgovorno razmišljate o prihodnosti in s svojimi prizadevanji dokazujete, da vam je še kako mar, v kakšnem svetu boste živeli skupaj s svojimi sovrstniki ...«

Karl Erjavec, minister za zunanje zadeve: »Na zunanjem ministrstvu se zavedamo posledic podnebnih sprememb na svetovni ravni, zato tudi s svojim delovanjem prispevamo k njihovi blažitvi in ukrepanju proti njim, s posebnim posluhom za najrevnejše države. Za temeljite spremembe pa se moramo predvsem zavedati, kako naša dejanja vplivajo na podnebje. Ozaveščanje je pri tem ključnega pomena in zato je ministrstvo v preteklih letih tudi podprlo uspešen projekt Karitas. Veseli nas, da se v boju proti podnebnim spremembam pridružuje vse več mladih, saj je treba pri reševanju teh vprašanj združiti moči vseh generacij vseh držav sveta za boljši jutri prihodnjih generacij ... Tudi številni naši sodelavci so »podarili« pretečene kilometre na Ljubljanskem maratonu ...«

22

Dr. Tomaž Gantar, minister za zdravje: »Z veseljem se odzivam pobudi Slovenke karitas. Kot minister za zdravje sem zaskrbljen in odgovoren za zdravje ne le prebivalcev v Sloveniji, temveč tudi za zdravje ljudi po svetu. Klimatske spremembe po svetu s seboj prinašajo nove zdravstvene izzive, saj se lahko širijo bolezni, ki se prej niso mogle. Slovenija prispeva določen delež svojega nacionalnega prihodka za pomoč državam v razvoju, posebej pa je ponosna na številne posameznike, ki pomagajo Afriki pri razvoju, kot je misijonar Pedro Opeka. Dokazal je, da revščina in zapuščenost ni sta usoda, da ju je mogoče s skupnimi močmi premagati. Ozaveščeni ljudje so bistveni za trajnostni razvoj, zato vas, dragi mladi, pozivam, da se učite in dejavno sodelujete pri oblikovanju svoje in naše skupne prihodnosti ...«

Ljudmila Novak, poslanka DZ (NSi): »Dragi otroci, učenci in dijaki, vaše aktivnosti, solidarnost in sočutje, ki ste ga izkazali revnim in pomoči potrebnim sovrstnikom iz Afrike, so vredni velike pohvale. Verjamem, da bodo vaša sporočila v ljudeh zbudila zavest, da moramo ohranjati našo naravo čisto in tako zmanjševati škodljive posledice zaradi podnebnih sprememb. Mnogim otrokom, ki so jih globalne podnebne spremembe žal že prizadele, ste vi priskočili na pomoč. Prepričana sem, da so vam hvaležni za to. S svojimi prizadevanji ste marsikateremu afriškemu otroku narisali nasmeh na obraz. Velika zahvala gre tudi mentorjem, ki ste mladostnike usmerjali k pravim vrednotam ter jih vzgajali v luči solidarnosti in prostovoljstva ...«

Mateja Pučnik, poslanka DZ (SDS): »Z veseljem sem prebrala vašo publikacijo, ki predstavlja po obsežnosti, strokovnosti in odličnih napotkih za dejansko delo z otroki, učenci in dijaki velik doprinos na področju osveščanja in kvalitetnega dela z mladimi. Učiti našo mladino odgovornega odnosa do okolja je ključnega pomena za vso svetovno populacijo, zato podpiram in pozdravljam vse aktivnosti na to temo.«

Jakob Presečnik, poslanec DZ (SLS): »V preteklih letih smo v državnem zboru organizirali številne dogodke, s katerimi smo želeli poslance in poslanke ter širšo javnost opozoriti na podnebne spremembe in njihove posledice ter jih pozvati k njihovem ukrepanju. Zadnji v sklopu tovrstnih dogodkov je bila prav izobraževalna fotografska razstava Slovenske karitas z naslovom Živi preprosto in solidarno, ki smo jo v državnem zboru gostili decembra lani ...«

Matej Tonin, poslanec DZ (NSi): »Dragi mladi, naravno okolje je skupna dobrina vseh ljudi na zemlji. Vsak posameznik ima dolžnost, da z njim skrbno in odgovorno ravna. Ta skrb se lahko vsak dan izraža tako, da v naravi ne puščamo smeti, ločujemo odpadke, gremo rajši peš namesto z avtom ... Kot politik se bom zavzemal za sprejetje takšnih zakonov, ki bodo spodbujali ljudi k rabi obnovljivih virov energije, varčni porabi pitne vode, lesa itd.«

Srečko Meh, poslanec DZ (SD): »Z zanimanjem sem pregledal in prebral prispevke. Človek je zgrožen ... Razviti svet je med najhujšimi izkoriščevalci naravnega bogastva in ljudi. Prav je, da ta izkoriščanja ustavimo. Pri tej poti in pri teh postopkih vas podpiram.«

Mirko Brulc, poslanec DZ (SD): »Z veseljem se odzivam na vabilo. K razmišljanju so me spodbudile risbe in teksti naših otrok, ki razmišljajo neobremenjeno in s srcem. Prepričan sem, da smo to našo prelepo Zemljo s potrošniškim načinom življenja in s pohlepom že tako obremenili, da se bo nam in našim zanamcem maščevala. Krivi smo pa izključno mi, ki živimo v izobilju in preko vseh normalnih meja potrošništva. Rešitev vidim le v SKROMNEJŠEM življenju vseh nas, ki živimo potratno. Če bi si bogastvo porazdelili, potem v Afriki ne bi bilo lakote in bolezni. Če bi namesto za orožje namenjali denar za hrano, zdravila, izobraževanje, potem bi nam in našim zanamcem bilo bolje.«

Z dejavnostmi ozaveščanja mladih in spodbujanja solidarnosti do ljudi v Afriki, ki jih podnebne spremembe najbolj prizadenejo, na Slovenski karitas **nadaljujemo tudi v letošnjem letu**, po zaključku projekta. S pretečenimi kilometri mladih iz slovenskih šol in vrtcev bomo poskušali zgraditi že **kar tretji okrog solidarnosti okoli Zemlje**. K bolj preprostemu načinu življenja in skrbi za čisto okolje ter s tem tudi k solidarnosti do najrevnejših prebivalcev Afrike prisrčno vabljeni tudi vi! •

*Pomladno prerojenje trka na šipo.
Svoje krilato pero si namakam v srce
in ti pišem pusti se dotakniti od mojega zaupanja
odpri moje pismo zate sem prepognila košček neba
in ga zložila vanj že silijo žarki izpod zavihka,
ko ga odpiraš in mandelj zacveti med črkami,
ko začanjaš brati že čebele preletavajo tvoje misli
ne morem ga odpreti zate samo ti to zmoreš
vsak dan ti ga polagam na okno
poslušaj moje trkanje in mi odpri.*

Alenka Rebula

QR koda za dostop do
Žarka dobrote na internetni
strani preko sodobnih
spletnih bralnikov.

ISSN 1581-5528

9 771581 552004